ספר הקנה — ענין סימנים ובדיקת איילונית וסריס

ענין סימנים ובדיקת איילונית וסריס.

ודע בני שמשנולדה הבת עד שתהיה בת י"ב נקראת קטנה ותינוקת ולאו דוקא שעדיין לא הביאה ב' שערות אלא אפי' הביאה ב' שערות בשנת י"ב קטנה היא, ואם היא בת י"ב שנה ויום א' והביאה ב' שערות במקום הבאת שערות והוא הנקרא סימן התחתון אז היא נקראת נערה עד ששה חדשים שהם י"ב שנים וחצי, ואם הגיע י"ב שנים ויום אחד ולא הביאה ב' שערות אעפ"י שסימני איילנות נראה בה עדיין קטנה היא עד עשרים שנה שכן אמר רבה וסימני סריס ואיילנות אין עושים בהם מעשה עד שיהיו בני עשרים, וכשתביא שתי שערות בשנת כ' תהיה נערה ששה חדשים ומשם ואילך תקרא בוגרת, נעשית בת עשרים ולא הביאה ב' שערות אפי' נראה בה קצת סימני איילונית ולא נראה בה כל סימני איילונית עדיין קטנה היא עד שתביא שתי שערות או שתהא בת ל"ה שנים ויום א', נעשית בת ל"ה שנים ויום א' ולא הביאה ב' שערות הרי זה איילונית ועליה אסרו ופטרוה מן החליצה ומן היבום.

ואעפ"י שלא נראה בה סימן מאיילונית, וסימני איילונית הם כשאין לה דדים ומתקשה בשעת התשמיש ואין לה שיפולי מעיים כנשים וקולה עבה שאין ניכר בין קולה לקול איש.

הנערה והבוגרת והאיילונית כל אחת יש לה סימנים למעלה והוא הנקרא סימן העליון ואלו הן משתחזור ידיה לאחוריה ויעשה קמט במקום הדד או משיטו הדדין או משתשקיף עטרת האשה היא הבשר התפוח שלמעלה מהערוה לעומת הכרס ופי' תשקיף שיתמעך בשר זה ולא יהיה קשה אלו הם הנקראים סימן העליון או זה או זה, אלא שר' אליעזר בר צדוק אומר כיון שבא סימן התחתון אין משגיחין בעליון, בא העליון עד שלא בא התחתון או חולצת או מתייבמת שאין בא העליון עד שבא התחתון, אבל התחתון בא בלא העליון ואין משגיחין בעליון אחר שבא התחתון על כל אלו תחמיר עד כחוט השערה כי הם דברים המזיקים בעליונים כאשר יתבארו בתלמוד בעז"ה.

ודע בני שעם זה הסימן מאלו הסמנים שהביאה יש להחמיר ולדונה כבוגרת ולומר שאין לאביה רשות להפר נדרים, וגם דע שאם נתקשקשו ולא הושחרו ראשי הדדין השחירו ולא נתקשקשו וכן כולם אם הביאה זה בלא זה מכל הסימנים שאמרנו הרי זו בוגרת ואינה בוגרת, נ"מ להחמיר שאם קדשה אביה והלכה היא וקדשה לעצמה לאחר מקודשת לשניהם וצריכה גט משניהם, וגם יש להחמיר שאפי' לא הביאה שום סימן מהסימנים הללו אינה יכולה למאן אם היא נראית גדולה בשנים ואינה חולצת עד שיהיו לה כולם.

ודע בני שהבת שילדה אחר י"ב שנים אף כי לא הביאה לא סימן עליון ולא סימן תחתון גדולה היא בשנים כסימנים הם.

ודין הבן מיום שנולד עד שיהיה בן י"ג שנים נקרא קטן ותינוק ואפילו הביא כמה שערות תוך הזמן אינם אלא שומא, ואם הביא ב' שערות למטה במקום הראוי לשערות בהיותו בן י"ג שנה ויום א' ולמעלה נקרא גדול ונקרא איש לכל ענין, ואם באו י"ג שנים ויום א' ולא הביא שתי שערות למטה בזקן התחתון אע"פ שנראו בו סימני סריס לא אמרינן דסריס הוא דהרי זה קטן עד שיהא בן כ', באו כ' ולא הביא ב' שערות למטה ולא ב' שערות למעלה בזקן אם נראה בו אחד מסימני סריס ה"ז סריס אלא שדינו כדין של קטן כי לא יתברר שאינו קטן עד שיביא ב' שערות למטה במקום הראוי לבא, ועד מתי יקרא קטן אם לא הביא ב"ש עד שיהא בן ל"ה שנים ויום א' ולא הביא יצא מכלל קטן ואגלאי מלתא למפרע שסימן סריס שנראה בו סימן סריס הוא והרי זה סריס בוודאי שעליו לא פליגי שאינו חולץ ולא מיבם.

בא לשנת כ' ולא הביא ב"ש למטה והביא ב' שערות בזקן אינו סריס אע"פ שנולד בו אחד מסימני סריס עד שיראו בו כל סימני סריס אז הוא סריס, או עד שיהא בן ל"ה שנים ויום א' ולא הביא למטה אע"פ שלא נראה בו אלא סימן א' של סריס ה"ז סריס בוודאי, והכוונה למה ממתינן לו ל"ה שנים ויום א' דע בני שבעים שרים סובבים את הכסא ל"ה בימין ול"ה משמאל ואם נשלם בל"ה שנים ויום א' שהוא צד שלו וחלק מצד שערות אין יצא מהדוגמא ונכנס בדין אחר, ושמע בני סימני הסריס כל שאין לו זקן ושערו לקוי ובשרו חלק ואין מימי רגליו מעלין רתיחה ואין מימי רגליו מחמיצין ורוחץ בימות הגשמים ואינו בשרו מעלה הבל וקולו לקוי ואין ניכר בין איש לאשה וסריס הזה הוא סריס חמה, אבל נחתכו ביציו או נתקו ביציו או מיעכו ביציו הוא הנקרא סריס אדם, וזה בהיותו בן י"ג שנים ויום א' נקרא גדול כי זה בוודאי לא יביא סימן ואין דינו כדין סריס חמה לענין השנים, ובכ"מ שדברו חז"ל בשיעור בנקודה אחרונה תחמיר, שכן אמר מר עוקבא הלכה כדברי הכל להחמיר, ודע שהב' שערות שאז"ל לענין חליצה צריכין להיות במקום אחד אבל למיאון בכ"מ שתביא ב' שערות אמרינן גדולה היא ואינה יכולה למאן דאמרינן זיל בתר כולם להחמיר וכך איפסוק הלכה:

וזה סדר המיאון יושבין שלשה דיינים והיא בא ואומרת לפניהם אי אפשי בפלוני בעלי או איני רוצה בקדושי אמי או אחי הרי זה מיאון, והדיינים יושבים וכותבים בזמן פלוני מיאנה פלונית בפלוני בעלה וכו' וחותמין ונותנין לה, ואכתוב הנוסח בנוסחאות בעז"ה ודע בני משנה אומרת הממאנת באיש פסולה לכהונה: